

Завадська Ангеліна Тимурівна
молодший науковий співробітник
НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку
НАПрН України
ORCID: 0000-0001-6114-0419

ДО ПИТАННЯ ПІДТРИМКИ СТАРТАПІВ НА РАННІЙ СТАДІЇ ЇХ РОЗВИТКУ У ПОЛЬЩІ ТА МОЖЛИВОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ ПОЗИТИВНОГО ДОСВІДУ В УКРАЇНІ

Ефективна підтримка стартапів України залежить від належного врахування та впровадження позитивного досвіду іноземних країн. Досвід Польщі, як сусідньої держави, яка активно сприяє розвитку інновацій серед малих та середніх підприємств, може стати в нагоді при реформуванні національного законодавства та підвищенні ефективності інноваційної політики України. В межах цього дослідження було проаналізовано найбільш поширені види підтримки стартапів та їх впровадження в Польщі та Україні.

Ключові слова: стартап, інновації, інноваційна інфраструктура, бізнес-інкубатор, фонд.

Zavadska Anhelina
Research Assistant of Scientific and Research Institute
of Providing Legal
Framework for the Innovative Development of NALS of Ukraine
ORCID: 0000-0001-6114-0419

ON THE ISSUE OF SUPPORTING STARTUPS AT THE EARLY STAGE OF THEIR DEVELOPMENT IN POLAND AND THE POSSIBILITY OF GETTING POSITIVE EXPERIENCE IN UKRAINE

Effective support for the startups of Ukraine depends on proper consideration and implementation of the positive experience of foreign countries. The experience of Poland, as a neighboring country that actively promotes the

development of innovation among small and medium enterprises, can be useful in reforming national legislation and improving the efficiency of innovation policy in Ukraine. The researcher analyzed the most common types of support of startups and their implementation in Poland and Ukraine.

Keywords: startup, innovations, innovation infrastructure, business incubator, fund.

Враховуючи світову поширеність стартапів та їх позитивний вплив на економіку держав, органи державної влади та недержавні організації виявляють зацікавленість у наданні різних видів підтримки авторам (засновникам) стартапу, у тому числі і на найбільш ризиковій стадії їх розвитку – початковій.

В межах даного дослідження буде проаналізовано найбільш поширені та ефективні засоби підтримки стартап-ідей в іноземних країнах та надано пропозиції щодо імплементації відповідного досвіду нашою державою.

Серед найбільш поширених засобів підтримки стартапів можна виділити такі:

1) інформаційна підтримка (проведення освітніх курсів та програм, надання інформації з окремих питань фінансової грамотності, бізнес-планування тощо);

2) підтримка шляхом посередництва (пошук бізнес-партнерів, спонсорів та інвесторів, забезпечення координації між ними та засновником стартапу тощо);

3) матеріально-фінансова підтримка (допомога у забезпеченні приміщенням, необхідним приладдям, іншими матеріальними ресурсами, фінансова підтримка).

В першу чергу здійсимо дослідження досвіду Польщі.

У сфері комплексної підтримки стартапів можна назвати діяльність так званих «стартап-платформ», функціональна сутність яких полягає наданні посередницьких послуг в сфері налагодження комунікації засновників стартапів з інноваційними центрами, вищими навчальними закладами, фондами венчурного капіталу та представниками бізнесу, а також наданні безоплатної експертної підтримки з питань виходу на ринок та інформаційної підтримки в інших пов'язаних галузях знань. Вищеперелічені послуги є безкоштов-

ними та надаються стартапам Східної Польщі, основна бізнес-ідея яких є новою [1].

В Польщі вказані послуги узагальнюються терміном «інкубація». Разом з тим, якщо звернутися до законодавства України, то термін «бізнес-інкубатор» було закріплено лише в Порядку реєстрації організацій, діяльність яких спрямована на задоволення потреб суб'єктів малого та середнього підприємництва, який втратив чинність в 2012 році. Під бізнес-інкубатором розумілася організація, яка надає на певних умовах і на певний час спеціально обладнані приміщення та інше майно суб'єктам малого та середнього підприємництва, що розпочинають свою діяльність, з метою сприяння у набутті ними фінансової самостійності [2].

Таким чином, можна побачити, що питання діяльності бізнес-інкубаторів, як суб'єкта інноваційного процесу, у сфері підтримки стартапів майже не врегульовано спеціальним законодавством, а розуміння бізнес-інкубатора безпідставно звужено лише до матеріально-фінансової підтримки.

Натомість, вищерозглянута мережа «стартап-платформ» Польщі характеризується значно ширшим спектром послуг, і додатково, їх позитивною характеристикою можна виділити регіональну спеціалізацію. Так, до безкоштовної участі в діяльності стартап-платформ запрошуються засновники стартапів, що проживають на території регіону, в якому діє певна платформа. Таким чином, при розвитку стартап-ідеї враховується відповідна специфіка регіону, що дозволяє більш ефективно спрогнозувати переваги та недоліки інноваційного продукту при виході на ринок, а також, в певному аспекті, спрощує пошук бізнес-партнерів, інвесторів та менторів, зацікавлених у здійсненні капіталовкладень саме на цій території.

Таким чином, на законодавчому рівні України необхідним є прийняття спеціального нормативно-правового акту, що закріплював би єдине розуміння бізнес-інкубатора як суб'єкта інноваційної інфраструктури та інноваційного процесу, на який можуть бути покладені функції забезпечення комплексної інформаційної, матеріально-фінансової та іншої підтримки суб'єктам інноваційної діяльності (в тому числі – стартапам). Також важливим є сприяння розвитку

бізнес-інкубаторів на регіональному рівні та наданню безоплатних послуг засновникам стартапів.

В цьому аспекті, доцільним є залучення Україною позитивного досвіду діяльності Польського агентства з розвитку підприємств, яке здійснює реалізацію програм Європейської комісії з фінансування малих та середніх підприємств [3]. Саме вказане Агентство реалізує програму «Розвиток стартапів у Східній Польщі», в межах якої діють стартап-платформи, що були розглянуті вище, а після успішного проходження етапу інкубації стартапам пропонується взяти участь у конкурсі на отримання гранту для виходу продукту на ринок [4]. Таким чином, в кінцевому результаті стартапи мають можливість безкоштовно одержати всі основні види підтримки: інформаційну, посередницьку та матеріально-фінансову.

У порівнянні з досвідом Польщі, необхідно зазначити, що в Україні з 2020 року активно діє Український фонд стартапів, який, відповідно до інформації, вказаної на офіційному сайті, надає грантову стартапам, що здебільшого знаходяться на початковій (Pre-Seed) стадії [5].

Український фонд стартапів (інша офіційна назва: Фонд розвитку інновацій) (ЄДРПОУ 42688455) є державним фондом, утворення якого було погоджено з Кабінетом Міністрів України в 2018 році. Відповідно до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті Міністерству фінансів для забезпечення функціонування Фонду розвитку інновацій, головним розпорядником бюджетних коштів та відповідальним виконавцем бюджетної програми є Міністерство фінансів України, яке, відповідно до даних ЄДР є засновником та учасником Фонду.

Відповідно до цього Порядку бюджетні кошти, отримані Фондом використовуються, зокрема, для надання на конкурсних засадах фінансової підтримки, грантів, іншого виду фінансування, технічної допомоги для реалізації інноваційних проектів, які мають високий потенціал виходу їх кінцевого продукту на світовий ринок або спрямовані на досягнення цілей, визначених стратегічними пріоритетними напрямками інноваційної діяльності [6].

Щодо суми фінансування одного стартапу, то на стадії Pre-Seed розмір гранту складає 25 тис дол. США, на стадії Seed – 50 тис дол.

США. Отримання гранту на Pre-Seed стадії не позбавляє стартап можливості в подальшому одержати ще один гран на Seed стадії. Разом з тим, фактично вказана сума зменшується на розмір сплачених податків, в залежності від обраної стартапом форми оподаткування.

Відповідно до даних, викладених на офіційному сайті Фонду, за 2020 рік сумарно було здійснено фінансування стартапів на суму 3 млн доларів США. Відповідно до Державного бюджету України на 2021 рік на забезпечення функціонування Фонду розвитку інновацій було виділено 50 млн. грн.

Таким чином, резюмуючи вищевикладене, можна зробити висновок, що в Польщі за допомогою координаційного суб'єкта активно здійснюється всебічна та комплексна підтримка стартапів на регіональному рівні із залученням коштів ЄС. В Україні провідне місце у підтримці стартапів належить Фонду підтримки стартапів. Разом з тим, важливе значення має належне правове врегулювання діяльності як суб'єктів, що надають підтримку стартапів, так і власне стартапів, за рахунок залучення фінансування відповідних програм ЄС.

ЛІТЕРАТУРА

1. Czas na startup! 3, 2, 1, 0... start! Portal Funduszy Europejskich. URL: <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/planujesz-zalozyc-start-up/>.

2. Порядок реєстрації організацій, діяльність яких спрямована на задоволення потреб суб'єктів малого та середнього підприємництва: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 21 травня 2009 р. № 510. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/510-2009-%D0%BF/ed20121210/find?text=%C1%B3%E7%ED%E5%F1-%B3%ED%EA%F3%E1%E0%F2%E%F0#Text>.

3. Офіційний сайт Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości. URL: <https://www.parp.gov.pl/index.php/component/parpabout/>.

4. 1 mln zł dotacji na rozwój działalności gospodarczej. Wybrano pomysły, które dostaną wsparcie. *Mambiznes. 18 marzec 2021*. URL: <https://mambiznes.pl/wlasny-biznes/1-mln-zl-dotacji-rozwoj-dzialalnosci-gospodarczej-wybrano-pomysly-ktore-dostana-wsparcie-103481>.

5. Офіційний сайт Українського фонду стартапів. URL: https://usf.com.ua/projects_catalog/.

6. Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті Міністерству фінансів для забезпечення функціонування Фонду розвитку інновацій: затв. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12 грудня 2018 р. № 1110. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1110-2018-%D0%BF#Text>.

REFERENCES

1. Czas na startup! 3, 2, 1, 0... start! Portal Funduszy Europejskich. URL: <https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/planujesz-zalozyc-start-up/> [in Polish].

2. Poriadok reiestratsii orhanizatsii, diialnist yakykh spriamovana na zadovolennia potreb subiektiv maloho ta serednoho pidpriemnytstva: zatv. Postanovoiu Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 21 travnia 2009 r. № 510. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/510-2009-%D0%BF/ed20121210/find?text=%C1%B3%E7%ED%E5%F1-%B3%ED%EA%F3%E1%E0%F2%E%F0#Text> [in Ukrainian].

3. Ofitsiinyi sait Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości. URL: <https://www.parp.gov.pl/index.php/component/parpabout/> [in Ukrainian].

4. 1 mln zł dotacji na rozwój działalności gospodarczej. Wybrano pomysły, które dostaną wsparcie. Mambiznes. 18 marzec 2021. URL: <https://mambiznes.pl/wlasny-biznes/1-mln-zl-dotacji-rozwoj-dzialalnosci-gospodarczej-wybrano-pomysly-ktore-dostana-wsparcie-103481> [in Polish].

5. Ofitsiinyi sait Ukrainskoho fondu startapiv. URL: https://usf.com.ua/projects_catalog/ [in Ukrainian].

6. Poriadok vykorystannia koshtiv, peredbachenykh u derzhavnomu biudzheti Ministerstvu finansiv dlia zabezpechennia funktsionuvannia Fondu rozvytku innovatsii: zatv. Rozporiadzhenniam Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 12 hrudnia 2018 r. № 1110. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1110-2018-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].